

יום השואה בישראל

שאחרי ה.10

יום השואה – מגרמניה הנאצית

לשבעה באוקטובר

צפו בסרטון וענו על השאלות הבאות:

- יחל מסוף המאה ה-19, ובראשית המאה ה-20 הונהגה באוניברסיטאות ברחבי אירופה אפליה כנגד יהודים. מה לדעתכם הדומה והשונה בין הממרסם קלאוזוס, ובין ההפגנות הנוכחיות בקמפוסים בארה"ב?
- שאלה לכיתות גבוהות ומתקדמות: מדוע לדעתכם מוקד ההפגנות האנטישמיות הללו הוא האוניברסיטאות? האם הדבר קשור לאגנדות דרקוליות בתחומים שונים הנוגעות בסקומות אלו?
- בסרטון מתואר מקרה על סטודנטית יהודייה שהלכה עם תליון של מגן דוד, ולמרות שהיא יאל יודעת כלום על פסח" (לדברי המרואיינות), היא הותקפה במהלך ליל הסדר. האם לדעתכם עובדה זו תואמת לטענות כי ההפגנות הללו אינן אנטי-יהודיות, אלא אנטי-ציניות?
- לאור תשובתכם לשאלה הקודמת, האם לדעתכם ניתן לבחן הצינות/הישראליות לבין היהדות? נמקו.

”זו היתה שואה – חד וחלק”

רבים חשו כי האירועים האימים שנתחוללו במשך שנות ארוכות מאז ה-7.10, אירועים שבמהלכם רצחו והתעללו רוצחים אכזריים במאות רבות של יהודים חסרי מגן, הזכירו להם את השואה.

ראו בין השאר את ההשוואה לימי השואה בראיונות עם ניצולים מיישובי עוטף עזה **מנחם העשרה**, **מנחם עוז** ו**מאופקים**, כך תואר הסבך גם **בעיתוני העולם**.

פרופסור ג'סייד לבין **מנחם טבעי סבות** לכך שלדעתה אירועי ה-7.10 זהים לאירועי השואה.

משמית כתיבה:

- סכמו את שבע הסיבות שכתבתם שסייד, מה דעתכם על נימוקה?
- כתבו מה עמדתכם על רקע הראיונות והטקסטים כאן.

”ממש לא היה שואה!”

על אף מה שראיתם עד כה רבים מנגד יצאו נגד השוואה זו:

לפניכם בקישור **מכתב של ניצול שואה ללוחמי צה"ל**

משמית כתיבה:

- מה הסיבה המרכזית לדבר הכותב בהבדל בין השואה לאירועי ה-7.10?
- מה דעתכם על דבריו אלו?
- נסו לכתוב תשובה בשם חייל צה"ל למכתב זה.

לסענות מחקריות וערכיות נוספות נגד ההשוואה לשואה כדאי לעיין ב**מאמר של ד"ר שוקי שריר** וב**מאמרה של טובה הרצל** (בקישורים).

כח קלמזון

דברים דומים אמר גם הרב בני קלמזון, נשיא ישיבת ההסדר בעתניאל שבנו ואחיינו נפלו בקרבות בשעה שחילצו בגבורה עשרות מחברי קיבוץ בארי תחת אש (ע' כח קלמזון)

ובארי כדאי לראות את הסרטון) לדברי קלמזון, ביצעו חוקר שואה מזה עשרות שנים, ראו ציטוט מתוך דבריו **(לקטע במלואו)**:

”אנחנו ראינו לפנינו משנה ששמש לא הרה שואה. הוא לא היה שואה כי העם היהודי כבר לא חסר אונים, אנשיים, לא רק הילדים והנגד שלי, גם כיתות הכוננות והלוחמים, באו ומסרו את נפשם – והיה להם נשק והיה להם עם מה להילחם, גם אם הכוחות לא היו שווים. שואה זו לא הייתה, אבל נאצים היו שם, כהיסטוריון שפעל באקדמיה ופעל ביד ושם, אני חושב שהדיון הזה כבר חוכרע. מדובר בנאצים וולגריים שבעודם לא רק מהשכל אלא גם מהלב. זו אחת ממלחמות האין-ברירה הכי גדולות שהיו לנו, ומה לעשות? נשלם את המחיר, וננסה לאסוף את השברים”.

משמית כתיבה:

- הציגו מספר דוגמאות והבדלים בין מאורעות השואה ואירועי ה-7.10. מה ההבדל שמדגיש הכותב?

- מה תחושתכם ביחס לאמור? מדדוהים? לא מדדוהים? נמקו את התשובה.

לסיכום אירועי ה.7.10

אירועי ה-7.10 היו לכל כנראה האירועים המהרדים ביותר שפקדו את העם היהודי מאז תום השואה. לראשונה מאז ניצפו הנאצים, נרצחו ביום אחד למעלה מאלף יהודים, ובמשך שעות ארוכות פעלו רוצחים שהיו נחשבים בכל כוחם לרצוח כמה שיותר יהודים, כדי לפגוע, להרוג ולהתעלל בצורה אכזרית ביותר ביהודים רק בשל היותם יהודים. מבחינה זו דומה שאין ספק שהמפלצת הנאצית שבה והיחיה.

חשוב להדגיש שגם אם ישנם הבדלים אידיאולוגים משמעותיים בין הנאצים לבין המרצחים המוסלמים בני זמננו, הרי העוצמה של סאתת ישראל והכוננות לבצע פשעים אכזריים מאין כמוהם, תוך איבוד צלם אנוש, משותפת גם משותפת לשתי הקבוצות **אולם בניגוד לשואה**, בה היו היהודים חסרי אונים במשך שנים ארוכות אל מול העוצמה הנאצית, הרי כאן תוך שעות ספורות התארגנה מדינת ישראל מחדש כשהיא מפליאה מנותיה בנאצים החדשים ומכה בהם עד חרמה, תוך הבהרה שלעם ישראל אין שום כוונה לתת לכוחות הנאציות לשוב ולהתחדש.

שאלות לדיון בכיתה:

- מה לקח זה של ההשוואה בין אירועי השואה ל-7.10 מחייב אותנו כבני נוער?
- כיצד לדעתכם עשויה ההשוואה בין אנשי החמאס לנאצים להשפיע על דרכי המלחמה בחמאס, ועל היחס למרצחים הנתפסים בידי כוחות צה"ל? מומלץ לסכם חלק זה בסרטון הבא:

כאמור, **בניגוד לשואה**, בה היו היהודים חסרי אונים במשך שנים ארוכות אל מול העוצמה הנאצית, הרי כאן תוך שעות ספורות התארגנה מדינת ישראל מחדש כשהיא מפליאה מנותיה בנאצים החדשים ומכה בהם עד חרמה, תוך הבהרה שלעם ישראל אין שום כוונה לתת לכוחות הנאציות לשוב ולהתחדש.

לפי שמותים שנה לחמו יהודים בכוחותיהם הדלים במפלצת הנאצית. חיילי צה"ל הגיבורים נקממים את קמטם. ראו בסרטון המצורף שהפיק צה"ל – לעולם לא עוד!

"אלא שבכל דור ודור, עומדים עלינו לכלותנו"

”שנה נקודת השואה נוספת את ראינו אירועי השואה לאירועי ה-7.10

”אלא שבכל דור ודור, עומדים עלינו לכלותנו” (מתוך הגדה של פסח)

בכל דור ודור נבחדש האחרון אנו חשים זאת ביתר שאת, דואגים להזכיר לנו שיש מי שעומד עלינו "לכלותנו". ישנה כמיהה להאמין שנהגו זה עבר מן העולם, שבעידן מתקדם ואור כבר אין סתם שנאה ליהודים רק בשל היותם יהודים. לצערנו טבח שמחת תורה והאנטישמיות הגואה בעולם מוכיחים ששנאת ישראל לא עבר מן העולם.

גם בימים שקדמו לשואה יהודים רגמנים רצו להאמין שאם הם נאמנים לגרמנים, ואזרחים טובים, הם לא ייפגעו. הם התקשו להאמין שרק בשל יהדותם הם יישלחו למוות. עם התקדמות המלחמה, החלו הנאצים בהרג שיטתי של אלפי יהודים. כשהגיעו השמעות על כך ליהודים ברחבי אירופה, רובם העדיפו להאמין שלא תיתכן חוזה אנושית כזו, להרג אנשים רק בשל היותם יהודים.

טעות זו הייתה של יהודים רבים באירופה שלפני מלחמת העולם השנייה, לא האמינו כי בימים אלו מערכת החינוך הפלשתיאית מחנכת את תלמידיה לשנאת ישראל, צפו בסרט המצורף.

שאלות לדיון בכיתה:

- לאור לקחי השואה, ולאור לקחי ה-7.10, כיצד ע"י ישראל להתייחס למציאות זו לדעתכם?

העם היהודי למוד סבל ורדיפות, וחשוב כי כחלק מלקחי השואה, להיות ערים לסכנה האורבת לפתחנו. ולא להתעלם מאמירות ובכורות של מנהיגים בני דורנו, השואה מלמדת אותנו, כמו גם אירועי ה-7.10, כי חרשה בעולם קיים וחובה על עם החפץ חיים להיות נכון תמיד כדי להגן על עצמו ולהלחם עד חרמה במבקשים לפגוע בו.

- האם למדנו את ההקח?

עם המבט לעתיד

האתגרים העומדים בפני העולם היהודי ומדינת ישראל לא החלו אמתמל וכנראה גם לא יסיימו מחר. עיינו במילות השיר, ניתן להשיב ולצפות בשיר "להיות יהודי" של יהודים טהור לב.

להיות יהודי

מילים: יורם טהרלב

להתחיל מאדם נהרים

לעבור בבבשן האש

ולצאת למסע הנצח

עם מים ולחם יביש.

לעקוד את הבן, את הילד,

כמו לגדוע תקווה אחרונה

ושלוחו אליו מאכלת

שנה אחרי שנה.

ולשמעו מגובה

את הקול ההולך:

לך לך, לך!

לך לך, לך!

אתה, האחר,

אתה היחיד

לך לך

"לך לך" פירושו להיות יהודי.

לירדת מפה למצרים

ולצאת ממצרים לפה

בלי לדעת אם בירושלים

יבוא המסע אל סופו.

להיות גם גניד וגם מלך

ושר בחצוצת ספרד

אך תמיד להרגיש מאכלת

מונחת עלי צווארך.

תמיד לחכות שיגיע

הקול שיקרא גם לך

לדעת כי בית אביך

לעד לא יהיה ביתך.

ולנוע מארץ לארץ

אך לשאת כחותם ושבושה

את זכר אותה הארץ

אשר עומדה שבעה.

משמית כתיבה:

- מהי משמעותו של השיר לגביכם בהקשר לשאלת היחס לזכרון השואה ולקשר בין אנשי השואה לאירועי השמחת תורה?

- האם המסר של השיר הוא אופטימי או פסימי?

- איזה שורות היתם מוסיפים לשיר לרגל אירועי החודשים האחרונים?

”עם ישראל חי”

במהלך שרבות ברדל הקפידי ח"לים רבים לסיים את דבריהם במילים ”עם ישראל חי”

משמית כתיבה:

- מדוע לדעתכם, במלחמה זו יתור תמידית השתמשו בראם באיזה? כיצד היא קשורה לקשר בין עשרה בטבת לאירועי שמחת תורה?

פרק השואה יירד מהבגרות

להיסטוריה? ההחלטה החריגה

של משרד החינוך | חדשות

מעריב

לאור פניות רבות מגנשי מקצוע מהמורים על כך שהעיסוק בשואה מעורר קושי רגשי ונפשי עצום בקרב התלמידים עקב טבח ה-7 באוקטובר, החלתי כי הפיק לא יהיה חובה במסגרת הבגרות בהיסטוריה

למה אנחנו מקטינים את משמעות השואה?

ה-7 לאוקטובר לא היה שואה. ומה הסכנה כשיש כאלה שטוענים שכן?

אנחנו מקדשים את זכרון השואה ונלחמים בהכחשה שלה, לא ממניעים של דיוק היסטורי, עדויות, תיעוד, בסרטים וספרים- כולם חשובים מאד כמוכן, אבל הזיכרון החשוב ביותר, גם לדורנו וגם לדורות הבאים הוא זה של משמעות השואה.

כך גם לגבי הכחשת השואה! זו איננה רק הכחשה של עובדה כזו או אחרת – מספיקים אירועים. חלק גדול מתישגוּשית ההכחשה לא עוסק בהכחשת מאורעותי, אלא בהכחשת המשמעות שלה. אלו הטוענים שלא הייתה כוונת השמדה, אלא שכל העניין היה "רק חלק" ממלחמת העולם. או שזה עוד לג'וסייד מבין רבים שהתרחשו, למעשה כל מה שמזדהה מראש "שואות" לאורך ההיסטוריה הקרובה והרחוקה, וגם ביימנו מתייג כל מיני אסונות טוראיים לשואות, במובן מסוים הוא חלק מתישגוּשית ההכחשה. כי הוא למעשה מכחיש, אולי מבורות ואפילו מכוונות טובות, את משמעות השואה ואז חד-עניינית.

מה מייחד את השואה והופך אותה לתהום העמוקה ביותר אליה האנושות הגיעה?

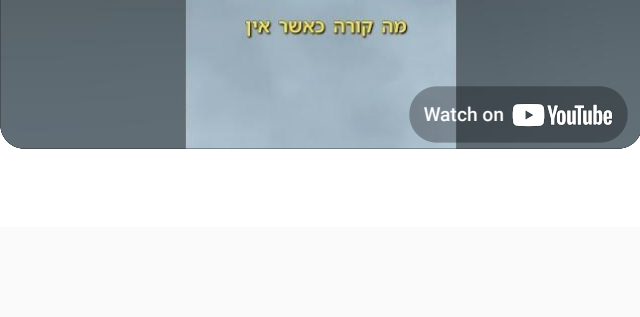
לאורך כל ההיסטוריה העברה מדם, עניים ועבדות כבשו, טבחו ואף השמידו קבוצות ועמים אחרים. שואתה המקורית הגיע למדרגת רעו כזו, איך זה קרה דווקא לעם הכי מודרני באותה תקופה, שהגיע לסטגות המדעיות והאומנותיות הגבוהות ביותר. ומעבר לכוונתו לכבוש את כל אירופה ולהשליט את שלטון הריץ השלישי עם כל העולם, החליט שהעם הכי חלש, הכי מפורז והכי פחות מאיים בבאית, חיוב להיות מושמד לחלוטין. לא לשלוט בו, לא להעביר אותו, אפילו לא לקחת את נשותיו וילדיו לשפחות ועבדים. רק השמדה טוטאלית.

ההבדל בין השואה לכל אירוע היסטורי אחר, מורא כלי שיהיה, הוא שילוב הבולתי נתפס, עד היום, של תרבות ההישגים המדעיים והארגוניים המתקדמים ביותר, בקור רוח ובתנוון מדווקים, לקידום תמימות השקן ולחלוטין לא רציונליות. הנאצים ראו ביהודים אויב רעיוני ומוסרי, לא אויב צבאי. האויב האמיתי של תורת הגזע ושל הצדקת האלימות השליטתית של השלטון הנאצי הוא ההומניזם ההומני, של קדושת החיים, של כל אדם כנברא בצלם אלהים, שלפיה האדם חופשי לבחור בין טוב ולרע וקרא לסייע בקידום של המין "שואות" לאורך ההיסטוריה הקרובה והרחוקה, וגם ביימנו מתייג כל מיני אסונות טוראיים לשואות, במובן מסוים הוא חלק מתישגוּשית ההכחשה. כי הוא למעשה מכחיש, אולי מבורות ואפילו מכוונות טובות, את משמעות השואה ואז חד-עניינית.

במקום לשאול רק מה קרה בשנים האיומות האלה ולהדגוע מהמאורעות, חשוב לשאול איך קרה שחלק מהאנושות הגיע למדרגת רעו כזו, איך זה קרה דווקא לעם הכי מודרני ומפותח מבחינה תרבותית, ולמה בתוך כל הרוע הזה, שאמנם גרם להרס ואבדן בשיעורים שלא יאומנו, דווקא העם היהודי שומן למטרת השמדה!!!

לא מספיק לחשוף את עצמתן לוועדות ולהדגוע, להפך – הכי קל לנו להפעיל את הרגש, אבל הרגש הוא חסר הבחנה ונחשו יולדת ביתנו, הוא פשוט מופעל, מציף אותנו ואז דועך. במובן הזה, דווקא המרחק שחננו מולדתנו מאפשר לנו להתחיל להבטיס אליה נכחה להתגבר מנט על הטראומה הקולקטיבית, ולנתת בצורה עמוקה יותר מה בעצם קרה שם.

הלקח של "לא עוד" הוא בוזארי חשוב, בטח בשנה בה אויב אכזר פגע בנו כל כך קשה, אבל גם האסולאם הקיצוני שסובב אותו הוא לא אויב נאצי, אלא עוד אויב פרימיטיבי שנסגל, ולמרבית האמינה, גם הצליח לטבוח בנו. אבל לא היכולות ולא המניעים הם אלה שהתייגו במשטר הנאצי. רבים הרגישו בשנה החולפת צורך לברר את המשמעות של היותינו יהודים, דווקא על רקע התהווה המוסרית שספגה מולנו. יום השואה הוא יום שבו מלבד לזכור מה קרה בו, ראוי להיזכר מה היה בנו אזה שגרז לרשע העולמי הכי עמוק לראות בנו את התשילל שלו.

”השביעי באוקטובר הוא לא יום השואה!”

שמעו את דבריו של הרב חגי לוידין. האם אתם מסכימים איתו? מה המשמעות לכך שאנו מבינים שאין זהות בין יום השואה ה-7.10?